

Finansdepartementet

Inför informellt videomöte med EU:s finansministrar den 10 juli 2020

Kommenterad dagordning

Enligt den preliminära dagordning som skickades den 26 juni 2020.

1. Presentation av ordförandeskapets arbetsprogram

- Diskussionspunkt

Det tyska ordförandeskapet ska presentera sina prioriteringar på Ekofinområdet för de kommande sex månaderna.

Ärendet har inte tidigare behandlats i EU-nämnden.

Som sedvanligt vid ett inkommande ordförandeskap har Tyskland presenterat ett arbetsprogram för perioden 1 juli-31 december. Under mottot ”tillsammans för Europas återhämtning” fokuserar programmet på att möta de sociala och ekonomiska utmaningar som följer av covid-19-pandemin. Tyskland lyfter ett antal övergripande prioriteringar för återhämtningsarbetet; en hållbar och inkluderande tillväxtstrategi, en stärkt inre marknad, övergången till en hållbar ekonomi på grundval av den gröna given och den digitala omvandlingen. Att snabbt slutföra förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram ses som centralt för att stödja återhämtningen och investera i långsiktiga mål. I denna kontext betonas vikten av att upprätta ett tillfälligt återhämtningsinstrument som genomförs inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

På Ekofinområdet lyfter ordförandeskapet särskilt fram ett antal åtgärder som syftar till att främja rättvis beskattning samt en hållbar finansmarknadsarkitektur och finanspolitik.

På skatteområdet refererar ordförandeskapet till förhandlingarna om beskattning av den digitala ekonomin som pågår i OECD och åtar sig att skyndsamt implementera eventuella reformförslag i EU. Därtill vill Tyskland införa en skatt på finansiella transaktioner inom det befintliga fördjupade samarbetet, och se över direktivet om administrativt samarbete på skatteområdet.

På finansmarknadsområdet vill Tyskland ta arbetet med att fördjupa kapitalmarknadsunionen vidare, med målet att understödja finansiering av realekonomin och strategiska investeringar. Tyskland avser också avancera arbetet med digitalisering av finansiella tjänster, bl.a. genom att främja kommissionens arbete med en digital finansieringsstrategi. Därtill ges stöd till fortsatt arbete med bankunionen.

Tyskland vill även att EU gör ytterligare ansträngningar för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

Vad gäller finanspolitiken, konstaterar ordförandeskapet att fokus nu rätteligen ligger på åtgärder som syftar till att hantera pandemin. Samtidigt framhålls återgången till en mer långsiktig finanspolitik som avgörande för att säkra ekonomisk stabilitet, motståndskraft och tillväxt. Kommande översyn av stabilitets- och tillväxtpakten bör därför enligt Tyskland fokusera på hållbarhet i de offentliga finanserna i syfte att skapa finanspolitiskt utrymme i krissituationer.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar ordförandeskapets arbetsprogram för Ekofinrådet från juli till december 2020. Att regeringen välkomnar arbetsprogrammet innebär inte att regeringen ställer sig bakom alla frågor som ordförandeskapet avser arbeta med. Regeringen redovisar sin ståndpunkt för respektive initiativ inför att de behandlas i rådet.

2. Uppdatering om ekonomiska effekten av Covid-19 och återhämtningsåtgärder

- Diskussionspunkt

EU:s finansministrar väntas få en presentation av det ekonomiska läget, mot bakgrund av kommissionens sommarprognos som publiceras den 7 juli. Finansministrarna väntas också få en uppdatering om arbetet med redan överenskomna åtgärder på EU-nivå för att svara mot covid-19-krisen, inklusive kommissionens förslag om ett europeiskt instrument för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (SURE), förslag från Europeiska investeringsbanken (EIB) om att upprätta en garantifond för stöd till i första hand små och medelstora företag och upprättandet av en förebyggande kreditlina för euroländerna i europeiska stabilitetsmekanismen (ESM). Därtill kan kortare diskussion uppstå om kommissionens återhämtningspaket, bl.a. om förslaget om ett europeiskt återhämtningsinstrument och förslaget om en ny facilitet för återhämtning och resiliens (RFF) i medlemsstaterna.

Samråd med EU-nämnden om SURE och EIB:s garantifond ägde rum 15 maj. Överläggning med finansutskottet ägde rum 6 april om SURE, och den 21 april om EIB:s garantifond. Samråd med EU-nämnden om kommissionens förslag om inrättandet av ett återhämtningsinstrument, ägde rum den 5 juni. Överläggning med finansutskottet ägde rum den 4 juni. Samråd med EU-nämnden om RRF ägde rum den 5 juni. Överläggning med finansutskottet ägde rum den 16 juni.

Den 2 april presenterade kommissionen sitt förslag till förordning om inrättandet av SURE. Förordningen antogs av rådet den 19 maj. Instrumentet blir operativt när samtliga medlemsstater har ställt ut sina garantier. Riksdagen biföll regeringens förslag om utställande av svensk garanti den 17 juni, varefter regeringen skrev på garantiavtalet den 25 juni. För närmare beskrivning av förslaget, se faktapromemoria 2019/20:FPM35.

Beslut om Europeiska investeringsbankens (EIB) garantifond fattades av EIB:s styrelse 26 maj. Fonden blir operativ när medlemsstater om minst 60 procent av EIB:s ägarkapital undertecknat avtal om deltagande. Detta väntas ske inom kort. Riksdagen biföll regeringens förslag om svenskt deltagande i garantifonden den 17 juni, varefter regeringen skrev på garantiavtalet den 30 juni.

Den förebyggande kreditlinan för euroländer i ESM blev operativ den 15 maj.

I slutet av maj presenterade kommissionen ett förslag till ett europeiskt återhämtningsinstrument om 750 miljarder euro. Instrumentet föreslås utgöra en tillfällig förstärkning av EU-budgeten fram till slutet av år 2024. Instrumentet ska finansieras genom att kommissionen lånar upp medel på kapitalmarknaden för EU:s räkning. Kommissionen nämner att återhämtningsinstrumentet skulle kunna återbetalas med nya egna medel, men det föreligger dock inga nya förslag. Återbetalningen föreslås börja 2028 och avslutas senast 2058. Förslaget behandlas huvudsakligen samlat med förslaget om en flerårig budgetram i Rådet för allmänna frågor och Europeiska rådet.

Återhämtningsinstrumentet skulle användas för att finansiera existerande och nya program i EU-budgeten. Av instrumentets totala volym föreslås merparten, 560 miljarder euro, finansiera den nya faciliteten för reformer och resiliens. Faciliteten ska, via bidrag och lån, stödja reformer och offentliga investeringar i medlemsstaterna. Enligt förslaget ska medlemsstaterna ansöka om stöd baserat på nationella återhämtningsplaner. Dessa ska vara förenliga med europeiska planeringsterminen och främja den gröna och digitala omställningen. Fördelningen av bidrag mellan medlemsstater föreslås ske utifrån befolkningsstorlek år 2019, BNP per capita år 2019 och arbetslöshet år 2015–2019.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar de överenskommelser som träffats om SURE och garantifonden i EIB.

Regeringen anser att EU:s ekonomiska åtgärder till följd av covid-19, inklusive för att stödja återhämtningen, bör vara temporära, välriktade, proportionerliga och budgetrestriktiva. En framtida finansiering av betalning av återhämtningsinstrumentet bör så långt som möjligt bygga på befintliga instrument och finansieringsformer och inte nya egna medel. Det bör finnas gränser för hur mycket stöd enskilda medlemsstater kan få och medlemsstaternas risktagande bör begränsas. Åtgärder bör vara miljömässigt och socialt hållbara samt förenliga med att driva på den gröna omställningen. En central del i återhämtningen bör vara att fullt ut återställa den inre marknaden.

Mot den bakgrunden är regeringen kritisk till att kommissionen föreslår att återhämtningsinstrumentet ska bygga på mycket omfattande gemensam upplåning och mycket kritisk till att upplåningen i hög grad ska användas till bidrag till medlemsstater. Förmånliga lån till medlemsstater som har behov bedöms vara en mer ändamålsenlig stödform som skapar sunda incitament. Upplåning för bidrag skulle innebära ett avsteg från principen att EU-budgeten ska balanseras.

Regeringen välkomnar att kommissionen föreslår att instrumentet ska vara tillfälligt. Det är viktigt att instrumentet blir tydligt tidsbegränsat. Regeringen anser att fokus bör ligga på de första årens återhämtning. Regeringen anser att stödet enbart ska användas för krishantering och återhämtning och inte för att finansiera en generell ambitionshöjning inom program som inte är direkt kopplade till krisen.

Vad gäller faciliteten för återhämtning och resiliens anser regeringen att fördelningsnyckeln bör ändras så att faciliteten stödjer de medlemsstater som har störst behov, inklusive de som drabbats hårt, ekonomiskt och socialt, av covid-19-krisen. Regeringen anser att faciliteten endast bör fokusera på de första årens återhämtning och vara strikt tidsbegränsad. I grunden anser regeringen att reformer och offentliga investeringar huvudsakligen är nationellt ansvar. Samtidigt kan covid-19-krisens extraordinära situation innebära ett tillfälligt behov att komplettera nationella åtgärder med finansiering på EU-nivå. Regeringen menar att stöd från faciliteten bör bidra till långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt genom att främja nödvändiga reformer och offentliga investeringar. Regeringen stödjer därför kommissionens förslag att stöd ska vara förenligt med landsspecifika rekommendationer inom den europeiska planeringsterminen. Det är positivt att stödet ska bidra till den gröna och digitala omställningen. Regeringen menar vidare att instrumentet bör främja sunda offentliga finanser, jämställdhet och nationellt ägarskap. Villkoren bör främja EU:s grundläggande värderingar.

3. Konvergensrapporter från kommissionen och Europeiska centralbanken

- Diskussionspunkt

EU:s finansministrar ska diskutera konvergensrapporterna från kommissionen respektive Europeiska centralbanken som publicerades 10

juni 2020. Konvergensrapporterna innehåller en bedömning av huruvida de medlemsstater som inte infört euron som valuta uppfyller konvergenskriterierna.

Rapporterna har inte tidigare behandlats i EU-nämnden. De senaste konvergensrapporterna behandlades i EU-nämnden den 20 juni 2018.

Enligt EUF-fördraget ska kommissionen och Europeiska centralbanken minst vartannat år rapportera till rådet om hur medlemsstaterna som inte har infört euron som valuta uppfyller de fastslagna konvergenskriterierna som avgör huruvida en medlemsstat har uppnått tillräcklig ekonomisk konvergens för att införa euron. Den 10 juni publicerade därför kommissionen och Europeiska centralbanken de senaste rapporterna.

De konvergenskriterier som analyseras i rapporterna är prisstabilitet, sunda offentliga finanser, växelkursstabilitet samt konvergens av den långsiktiga räntenivån. Rapporterna innehåller även en bedömning om huruvida medlemsstaternas nationella lagstiftning om centralbanker överensstämmer med EU-rätten. Sverige är en av de medlemsstater som bedöms i rapporten, tillsammans med Bulgarien, Kroatien, Tjeckien, Ungern, Polen, och Rumänien.

Enligt kommissionen och Europeiska centralbanken uppfyller Sverige kriterierna för sunda offentliga finanser, konvergens av den långsiktiga räntenivån samt prisstabilitet. I likhet med föregående rapporter anses Sverige inte uppfylla kriteriet för växelkursstabilitet och den svenska centralbankslagstiftningen bedöms inte överensstämma med EU-rätten.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen delar kommissionens och Europeiska centralbankens bedömning av Sveriges uppfyllande av konvergenskriterierna.

4. Internationella möten

- Beslutspunkt

EU:s finansministrar ska få information om att antal internationella möten, bl.a. förberedelserna inför G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer som äger rum den 18–19 juli. EU har tagit fram

gemensamma positioner inför mötet i form av ett mandat, s.k. *Terms of Reference*. Eftersom rådet på grund av covid-19-utbrottet inte sammanträder i formell mening, kommer beslut om godkännande av mandatet fattas genom skriftligt förfarande i rådet. Denna process väntas initieras den 8 juli.

Ärendet har inte tidigare behandlats i EU-nämnden.

G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer äger rum i mitten av juli. Som ett led i förberedelserna inför G20-mötet ska rådet fastställa EU:s gemensamma positioner i form av ett mandat, ett så kallat *Terms of Reference*.

Utkastet till mandat berör framför allt åtgärder relaterade till ekonomiska utmaningar som följer av covid-19-pandemin. I mandatet betonas bl.a. vikten av att stärka internationell samverkan och vidta nödvändiga åtgärder för att mildra effekterna av pandemin samt stötta den ekonomiska återhämtningen. Vidare betonas vikten av insatser gällande vaccin mot coronaviruset. De framsteg som gjorts gällande G20:s och Parisklubbens gemensamma initiativ för skuldlättnad till fattiga länder som drabbats av covid-19-krisen välkomnas. EU åtar sig vidare att arbeta för en effektiv implementering av initiativet, där även privata kreditorer uppmanas bidra. Därtill uppmanas internationella finansiella institutioner att utforska ytterligare sätt att stödja finansiellt utsatta länder med likviditet.

Mandatet välkomnar G20:s pågående arbete med infrastrukturinvesteringar och betonar vikten av att hänsyn tas till hållbarhetsfrågor och offentligfinansiell hållbarhet i det fortsatta arbetet. De pågående förhandlingarna inom OECD om beskattning av den digitala ekonomin berörs övergripande i mandatet, genom en uppmaning att åstadkomma en konsensusbaserad lösning innan slutet av året. Vidare stödjer mandatet arbetet i rådet för finansiell stabilitet (FSB) och G20 med finansmarknadsfrågor, bl.a. finansiella sårbarheter och digitala valutor. Slutligen, lyfts vikten av fortsatt arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen kan ställa sig bakom utkastet till EU:s gemensamma positioner vid G20 och avser godkänna detta under det skriftliga förfarandet i rådet. Inriktningen ligger i linje med regeringens syn på vilka frågor som bör

prioriteras i G20:s arbete relaterat till coronaviruset ekonomiska konsekvenser och andra relevanta sakområden.

5. Kapitalmarknadsunionen: Högnivåforumets slutliga rapport

- Diskussionspunkt

Ordförande för högnivåforumet för kapitalmarknadsunionen, Thomas Wieser, kommer att presentera gruppens slutrapport från den 10 juni. Därefter väntas finansministrarna bjudas in att diskutera rapportens rekommendationer.

Överläggning om kapitalmarknadsunionen har skett med Finansutskottet vid flera tillfällen, senast den 21 november 2019. Samråd med EU-nämnden har skett vid flera tillfällen, senast den 11 mars

Kommissionen presenterade en handlingsplan för kapitalmarknadsunionen 2015. Syftet var att öka integrationen på den europeiska kapitalmarknaden, bl.a. genom att ta bort hinder för gränsöverskridande investeringar och därigenom utöka företagens finansieringsmöjligheter och investeringsmöjligheter för sparare.

I november 2019 tillsatte kommissionen en oberoende grupp med uppdrag att ta fram rekommendationer inför kommissionens fortsatta arbete. I december antog rådet slutsatser kring det fortsatta arbetet med kapitalmarknadsunionen. I februari i år presenterade gruppen en delrapport som framför allt fokuserar på de utmaningar som finns för att nå en kapitalmarknadsunion.

En slutrapport med 17 rekommendationer för det fortsatta arbetet presenterades i juni. Gruppens rekommendationer syftar till att stödja återhämtningen i EU efter Covid-19-utbrottet och understödjer implementeringen av den gröna given och digitala agendan. Vidare framhåller gruppen att Storbritanniens utträde ur EU utgör ytterligare ett skäl till att fortsatt utveckla kapitalmarknadsunionen. Kommissionen har i sitt arbetsprogram för året aviserat att en ny handlingsplan om kapitalmarknadsunionen ska presenteras under det fjärde kvartalet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar rapporten som ger konkreta förslag för kommissionens fortsatta arbete och ser fram emot handlingsplanen som väntas presenteras senare i år. Regeringen anser dock att akter där en balanserad överenskommelse nyligen har nåtts inte bör öppnas på nytt. Generella utgångspunkter för regeringen i det fortsatta arbetet är att hållbarhet och digitalisering beaktas. Vidare att kommande förslag inte försämrar investerarskydd, marknadsintegritet eller finansiell stabilitet. Regeringen kommer att ta ställning och återkomma till riksdagen när enskilda förslag presenteras.